

ALOFIZETES
 ALYBEN RS VIDEKHO
 100 Lel.
 80 Lel.
 45 Lel.
 15 Lel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egyesült vasutak postájában.

TELEFON-SZÁM: 467.

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Vállalat

Bulvardul Regele Ferdinand I. (József tőh.-ut) 24

TELEFON-SZÁM: 101.

Hirdetések szabás szerint.

Arad, 1921.

Főszerkesztő: **Stauber József.**

Szerda, március 30.

Felemelhető a házbér.

(Az ingatlan értéke az alap adókat a bérlő fizeti.)

Az Aradi Háztulajdonosok Szövetségének a kormányhoz intézett és, személyesen is megsürgtetett memorandumai és kérvényei a háztulajdonosokat teljesen kielégítő megoldást nyert. Midőn **Argetoianu** belügyminiszter Aradon fogadta a Háztulajdonosok Szövetségének küldöttségét és a memorandumot átvette, a küldöttség szónokának dr. **Demian** Aurelnak kijelentette, hogy az aradi háztulajdonosok helyzete tényleg tartthatatlan és neki az a véleménye, és szándéka, hogy a háztulajdonosok ingatlanba fektetett tőkéinek legalább 6 százalékát élvezzék, és kijelentette, hogy ily értelemben fog az aradi háztulajdonosok helyzetén segíteni. Argetoianu belügyminiszter az Aradi Háztulajdonosok Szövetségének tett ígéretét be váltotta és amint az Aradi Háztulajdonosok Szövetségével közölte, a f. évi március hó 25-én a szenátusba beterjesztett törvényjavaslatban a házbéremelésre vonatkozólag a következő intézkedést tette.

A régi királyságban a házbér olyan összegre emelhető, mely az ingatlan 1916. augusztus hó 1-én megállapított értékének 6 százalékának megfelelő, mely 6 százalékos összeg azonban öttel szorozható, vagyis a bér az ingatlan értékének 30 százaléka erejéig, lesz emelhető. A királyságban, ahol a béremelés korlátozó rendelkezések nem voltak, ezen intézkedés a lakók érdekében történt, mivel ott a béremelés korlátlan volt, az ezen törvényjavaslattal azonban megszorítást szenved. A csatolt területeken a házbérnek az ingatlan 6 százalékos és illetve ennek 5-szörösére emelt alapja az ingatlanoknak 1914. augusztus 1-én volt értéke alapján állapították meg, vagyis az 1914. augusztus 1-i érték 30 százaléka erejéig emelhető a házbér. Az üzlethelyiségekre vonatkozólag ez a bér ezenfelül még 50 százalékkal emelhető. Az 1914. augusztus 1-e után emelt ama épületek után, amelyek 1919. január 1-e előtt épültek, az érték utáni 6 százalék 4-el szoroztatik, vagyis 24 százalék erejéig emelhető a bér. Az 1919. január hó 1-e után épült házak értékének 6 százaléka kétszeresen emeltetik, míg az 1920-ban és ezután épült házak értéke után csak 6 százalék erejéig áll-

pítható meg a bér. A butorozott szobák után ez a bér még 25 százalékkal és kiszolgálással együtt albérbbe adott butorozott szobáknál 50 százalékkal emelhető. A lakás után járó, állami és községi adókat a bérlő köteles fizetni, kivéve azon esetet, amennyiben a háztulajdonos és a bérlő másképp nem állapodik meg. Kimondja a tör-

vény, hogy a háztulajdonos és bérlő a lakbérre vonatkozólag szabadon egyezkedhetnek és ez esetben a lakáshivatal ezt a megállapodást elfogadni köteles. Amennyiben a felek nem állapodnak meg, úgy a bérlő köteles a lakásbizottsághoz fordulni, amely e törvény értelmében állapítja meg a lakbérreket.

Ha még hozzávesszük azt, hogy Csehországgal szemben nincs meg a kölcsönös megegyezés úgy, hogy a cseh területeken található záloglevelek a válság alól nem mentesülnek, akkor is csak nagyon kevésbé javul meg a váltásigolható egy milliárdos állomány. Ennélfogva tehát, ha a magyar pénzügyminiszter által preliminált husz százalékos kölcsön alapján történik meg a záloglevélváltás, akkor ebből a magyar kincstár 200 millió koronánál aligha számíthat nagyobb bevételre. Ami a váltásigolás technikai lebonyolítását illeti, arra nézve a záloglevélkibocsájtó intézetek körében az a felfogás, hogy Hegedüs előreláthatóan el fogja rendelni a záloglevelek lebélyegzését.

Az ellenzék manifesztuma. Tanaoskozik a parlament többség.

BUCURESTI. Az ellenzéki pártok manifesztumot adtak ki, amelyben felvilágosítást és magyarázatot adnak parlamenti magatartásukról. Támadják az Averescu-kormányt, amely az ellenzék szerint az ellenzékkel teljesen elzárta az ellenőrzés lehetőségétől és a tömegesen benyújtott interpellációkat válasz nélkül hagyja. Az ellenzéki pártok ezek miatt elhatározták, hogy a képviselőház további ülésein mindaddig nem vesznek részt, amíg a kormány nem lép újra a törvényesség útjára. A manifesztumot többek között Jorga, Maniu, Vaida, Lupu, Pop C. István, Bujor, Michalache és Nistor írták alá.

Tanaoskozik a parlament többség. Argetoianu belügyminiszter jelent meg, aki kifejtette, hogy az ellenzéki pártok távolmaradása a képviselőház üléseiről egyáltalán nem befolyásolja a törvényhozás munkáját. Az agrártörvény, amelyet a szenátus már megszavazott, hamarosan a képviselőház elé kerül. Ezzel egyidejűleg a képviselőház foglalkozni fog a pénzügyi reformjavaslatokkal, a költségvetéssel, a választási törvénnyel és a törvényhozás egységesítésével. A kormánynak az az óhaja, hogy a mostani ülészakot mindaddig nem fejezi be, amíg ezeket a fontos reformokat meg nem valósítja. Az ellenzék távolléte folytán a kormánynak alkalma lesz bebizonyítani munkakészségét és erejét.

BUCURESTI. A többség tegnapi tanácskozásán a kormány

Megkezdődött Aradon

a román-magyar vasuti tárgyalás.

Hétfőn délután érkezett meg Budapestről az aradi pályaudvarra a magyar vasuti küldöttség külön vonata, amely egy szalonkocsiból és egy Pullmann-kocsiból állott. A huszonkét tagu bizottság az összes magyar vasutügyi és a vonathoz közel álló hivatalok küldötteit is magában egyesíti, vezetője Pasztercsik budapesti Máv. igazgató. A CFR. bucarestii küldöttsége már a vasárnap nap folyamán megérkezett Aradra s a tárgyalások így ma dé. e. 9 órakor kezdetüket is vették. A tárgyalás, amelynek mai stádiumáról és jelenlegi eredményé-

ről pozitívummal még nem számolhatunk be, előreláthatólag néhány napig fog elhúzódni. Értesülésünk szerint egyrészt a személy- és teheráruforgalom akadálytalan és intenzív felvételét tüzték ki tárgyalásra, másrészt azonban a teherkocsi-kérdés ki-egyenlítési lehetőségei is szóba fognak kerülni. A CFR. vasuti bizottságában az aradi kerületi vasutigazgatóság részvétele a tárgyalásokon kizárólag csak a vitás szakkérdések megbeszélésére és tisztázására szorítkozik és semminemű önálló hatáskörrel nem bír.

Váltásigolják a magyar zálogleveleket.

Budapest. Az ingóvagyon váltásigolása során a magyar pénzügyminiszter a közeli időben megvalósítja a záloglevelek váltásigolását is. Ez az elhatározás dr. Hegedüs Lorándnak legújabbán elhangzott nyilatkozatával vált ismeretessé, azonban a nagyobb záloglevélkibocsájtó intézetek vezetői már előre kombinációba vették ezt az eshetőséget. A záloglevelek vagyonváltása husz százalékot fog kitenni. A váltásigolás pénzügyi eredményét szakkörökben kissé pesszimistlikusan ítélik meg.

Az innen eredő számítások szerint ugyanis most kizáróan budapesti záloglevél kibocsájtó intézetek zálog levelei jöhetnek számításba, miután a brasovi (brassói) és az aradi záloglevél kibocsájtó két kisebb intézet román területen fekszik. A budapesti intézetek záloglevélállománya pedig 2.5 milliárd korona, ebből a magyar záloglevél kibocsájtó intézetek számítása szerint 1.5 milliárd van külföldi kezekben, úgy hogy a pénzügyminiszter tulajdonképpen egy milliárd értékű záloglevelet váltásigolhat.

Rendelet

a hivatalos ünnepekről.

A Monitorul Oficial legutóbbi száma a következő minisztertanácsos jegyzőkönyvet közli: A vallási és nemzeti ünnepeket és a királyi család ünnepeit az egész ország összes közhivatalai az alábbi szabályok szerint tartoznak megülni: A közzolgálat szünetel a következő vallási ünnepeken: Január 14-én újévkor, január 19-én Vízkeresztkor, január 20-án Keresztelő Szent János napján, Február 15-én Gyertyaszentelő Boldogasszony napján, április 7-én Gyümölcsoltó Boldogasszony napján és húsvét három napján. Május 6-án Szent Györgykor, a húsvét utáni negyvenedik napon; az Ur menybemenetele napján, június 3-án Szt. Konstantin és Ilona napján, piunkösd két napján (Szenháromság ünnepe), július 12-én Péter és Pálkor, augusztus 2-án Szt. Illés napján, augusztus 19-én az Ur színeváltóása napján, aug. 28-án Nagyboldog Kisasszony napján, szept. 21-én Kisasszony napján, szeptember 27-én a Kereszt felmagasztalása napján, nov. 8-án Szt. Demeter napján, nov. 21-én Mihály és Gábor arkangyalok napján, december 4-én Boldogasszony fogantatása napján és dec. 19-én Szt. Miklós napján.

A közzolgálat szünetel és Te Deum tartandó az egész országban a következő nemzeti ünnepeken: május 23-án a függetlenség proklamálása napján, amelyen egy uttal megünneplendő az összes románok egyesülésének évfordulója és a királyság proklamálása. Urunk menybemenetele napján

a háboruban elesett hősök emlékezete megünneplendő. Az egész országban Te Deum tartandó a közszolgálat szünetelése nélkül a királyi család következő ünnepén: aug. 4-én a királyné nevenapján, aug. 24-én a király születésnapján, okt. 16-án Károly trónörökös születésnapján, és okt. 29-én a királyné születésnapján. Minden más ünnep, amelyet valamely miniszteriumi szervezeti szabályzat ír elő és a jelen felsorolásban nem szerepel, töröltetik. Az ünnepi szünetek husvét és karácsony előtt két nappal kezdődnek és ünnep harmadnapján végződnek. Az újév előtti nap szintén hivatali szünet.

Nyolc katonai bíróság.

A Monitorul Oficial legújabb száma közli a hadügyminiszter március 16-án kiadott rendeletét, amely április 1-én lép életbe. A rendelet szerint az összes haditörvényszékeket megszüntetik, miután a hadsereg hadllétszámát békelétszámmá csökkentik. Ezzel szemben minden hadtest mellé egy, összesen nyolc katonai bíróságot állítanak fel. A nyolcadik katonai bíróság Bessarábiában fog működni. A katonai törvények 30. paragrafusa második függeléke értelmében, az összes katonai kihágási és büntetőket a katonai hatóságok fogják tárgyalni. Kivételt képeznek az ostromállapotban lévő területek, ahol a régebbi intézkedések megmaradnak.

A kisjenői lólopás.

Még a múlt év októberében történt; hogy egy éjjel ismeretlen emberek Mezöhegyesről átszöktek a határon és a Kisineum (Kisjenőn) levő állami ménest el akarták hajítani. A hátrőrök azonban megakadályozták a nagyszabású lólopást. Ebből az ügyből kifolyólag katonai büntető eljárás indult meg Simon Pál ispán, Posta Sándor ágai postamester és felesége ellen, akiket azzal vádoltak, hogy ők mutatták meg a tolvajoknak, hogy a lovak hol vannak. A crajovai hadbíró mintegy két hónappal ezelőtt hozta meg az ítéletet, a melyet azonban a bucuresti legfelsőbb hadbíró megsemmisített azzal, hogy az ügy a polgári bírósághoz tartozik. Tegnap délután érkeztek meg Aradra a méneslopás bűnrészesei, akiket Sommer Nándor vizsgálóbíró hallgatott ki és még a mai nap folyamán letartóztatásba helyezte.

— Esküt kell tenni a nyugdíjasoknak. Most érkezett meg az aradi pénzügyigazgatósághoz a kormány rendelete, a mely szerint a jövőben csak azok a nyugdíjasok kaphatnak nyugdíjat, akik nyilatkoztak arra nézve, hogy román állampolgárok kívánnak-e lenni. A magyar állampolgárok ezentúl nem fogják kifizetni a nyugdíjat, amint az eddig a magyar állam kontójára tették. A jövőben csak az esküt tett román állampolgárságu nyugdíjasok kaphják meg rendes járadékukat.

Menekülés az aranytól.

(Tulkinálattal miatt beszüntették Budapesten az állami fémbeváltást.)

BUDAPEST. A nemzetközi pénzpiac válsága átterjedt a magyar pénzpiacra is. A válság alatt értve azt, hogy az utóbbi hetekben az arany- és ezüstpiacra 40—60 százalékos áresés következett be. Igen érdekes ennek az áresésnek a története. A háború alatt és a háború után következő években valóságos aranyláz fogta el az embereket. A pénz elértéktelenedésétől félve, másrészt pedig, hogy az adózást kikerüljék, igen sokan aranyba fektették vagyonuk tekintélyes részét. Másrészt az aranycsempészek léptek akcióba, akiknek jövedelmező üzlet volt az, hogy Magyarországon aranyat vegyenek és azt nyugati valutáért eladva, kicsempéssék az országból. Nemcsak csempész, hanem legális uton is igen sok arany szivárgott ki, mert a háború megszűnése után a nyugati államok képviselői valósággal szedték az aranyat a monarchiából keletkezett utóállamokban, közöttük természetesen Magyarországon is. A háború alatt elszegényedett közép-európai államok aranykészlete, így legnagyobb részben a jóvalutájú nyugati államokba folyt át. Elsősorban Svájcba, Hollandiába, az északi államokba, Spanyolországba, innen pedig mintegy gyűjtőcsatornán keresztül Amerikába. A svájci és amerikai aranyeső után előrelátható volt, hogy ezen államok aranykészletének mesterseges felduzzadása végeredményben az arany és a nemesfémek krachját fogja maga után vonni. Ez a folyamat Amerikából indult ki és hetek, sőt napok alatt az arany gyűjtő mellékállomásokra, Svájcba, Hollandiába, Spanyolországba és Angliába is elért. A nyugati államok ügynökei még a közép-európai elszegényedett utóállamokban dolgoztak az arany összeszedésén akkor, amikor megbízóik sürgönyileg utasították őket arra, hogy az aranyvásárlást szüntessék be. Így történt ez Budapesten is, ahol még néhány hét előtt több külföldi cég bevásárlója dolgozott. Ezeket a külföldi ügynököket Budapesten nem csak a nagykereskedők és magánbeváltók, hanem a kis ügynökök is felkeresték ajánlataikkal. A külföldi ügynökök a múlt hetekben egy szép napon kijelentették, hogy a 14 karátos arany grammjéért a 132 koronás felkinált ár helyett legjobb esetben csak 80 koronát hajlandók fizetni, mert Londonból azt a hírt kapták, hogy az aranypiacra az arany s ezüstárak 60 százalékkal estek. Az arany és ezüst külföldi nagy áresésének a híre eddig csak hatásával jelentkezett és voltaképpen csak most hetek után a külföldi lapokból tudhatjuk meg, mi történt az aranypiacra. A hiteles magyarázat ez:

Az áru piac nagy válsága a külföldi államokban tulajdonképpen nem egy elkülönült jelenség, hanem a pénzpiac krachjának a következménye. Amikor Amerikában megkezdődött a nemesfémek krachja, rögtön követte ezt az áru piac katasztrófális összeomlása. Az arannyal túltöltött államok: így Amerika és Svájc, elértek ahhoz a feszültségi ponthoz, amikor meg kellett történnie a kirobbanásnak. Megkezdődött az aranyárak zuhanása, utána az árukrach

ezután pedig a dollár esése a svájci piacon. Hogy a svájci pénz is esett a külföldi relációkban, az igen természetes. További árzuhanást is várnak az aranyban, egészen addig, amíg a lerongyolódott közép-európai államok valutája valamiképpen meg nem javul. Ez a javulási folyamat pedig — a londoni pénzügyi körök véleménye szerint — egészen bizonyosra várható. A dollár, a svájci frank és egyáltalában az arannyal fedezett államok valutája esni fog, mert az aranyat a közép-európai államok nem vásárolják vissza, csak amikor bizonyos nagobbmértű árucsökkenés áll be. A jó valutájú államokból így szivárog vissza az aranykészlet egy része a rosszabb valutájú államokba és ennek megfelelően fognak javulni a közép-európai valuták.

Természetesen Budapesten még nem tartanak ott, hogy a pénz tragédiájának vastörvényszerűséggel mutakozó jelenségeit közvetlenül tapasztalhassák. Ma Budapesten az arany- és ezüstárak zuhanása eddig még nem volt katasztrófális, csak 40—60 százalékos. A Napoleon-arany a budapesti tőzsdén néhány hét alatt 1800 koronáról 1300 koronára esett vissza. Amikor Budapesten az arany és ezüst árának az esése bekövetkezett az emberek siettek tudni készleteiket. Az elmúlt héten az állami fémbeváltó-intézet sas-utcai helyiségeiben igen sok ember jelent meg, hogy tudjon aranykészletén. A múlt héten jegyeztek: 1 gramm 14 karátos arany 132—K. 1 gramm 18 karátos arany 172—K. 1 gramm finom arany 220—K. 1 gramm ezüst 450—620 K. ezüst korona 25—K. ezüst forint 67—K. 5 koronás ezüst 132—K. A múlt héten a fémbeváltóban 950 kilogramm ezüstöt és több kiló aranyat váltottak be, a múlt hét szerdáján azonban a fémbeváltóban beszüntették a vásárlást.

Irodalom és művészet.

A színház heti műsora:

Csütörtök: Szerelmek vására. (C.)
Poor Lili vendégfellépéssel.
Péntek: Faust. (A.)
Szombat fél 7 órai kezdettel: Szép Salamon Sára. — Varázshegedű. (B.)
Vasárnap d. u.: Sztambul rózsája. Este: Bőregér. (C.)
Hétfő d. u.: Lili bárónő. Este: Szökött katonák. (A.)

Hangverseny.

A báró Poppné és dr. Ispravníc Severné vezetése alatt álló aradi román nőegylet sikertelt koncertet rendezett szombat este a Kulturpalota hangversenytermében, a mely ez alkalommal teljesen megtelt díszes közönséggel. Jonescu tanár Tudor Vladimirescuról olvastt fel gondosan megírt tanulmányt. Az estély zenei részéből kiemelkedett dr. Grozda Emilné művészi színvonalon álló zongorajátéka. A kiváló művész nő Liszt-darabokat adott elő, amelyeknek zenei szépségeit nagy jellemző erővel, sok eredetiséggel és bravúros technikával juttatta érvényre. Dr. Grozdanét hosszan és melegen ünnepelte a közönség. Ugyancsak kijutott az elismerésből az est kiváló énekeseinek:

Lepa Dórának és dr. Olarunak, valamint Bazilhu kapitánynak is, aki igen kellemesen hegedült. A zongorakiséret fáradtságos szerepét Luca kisasszony nagy buzgalommal és hozzáértéssel töltötte be.

* A színházi iroda közleményei. Poor Lili Lyon Leában és Szerelmek vásárában. Poor Lili, a kolozsváriak dédelgett drámai művésznője a Tolvajban mutatkozott be az aradi közönségnek. A kiváló drámai hősnő a férje szerelmét minden áron biztosítani aká, tolvaj fiatal asszony szerepét játszotta olyan megrázó erővel és amyi élethűséggel, hogy neve már is fogalomná vált Aradon. Érthető tehát az a rendkívül érdeklődés, ami folytatólagos fellépései iránt városzerte megnyilvánul. Poor Lili a Lyon Leában és Szerelmek vásárában folytatja vendégjátékát. Ezekben az izgalmas cselekményű, nagyhatású darabokban teljes egészében jut ismét kifejezésre kivételes, elismert művészete, a mivel első fellépésével valósággal meghódította a komoly, drámai művészetet rajongó közönséget. — Troubadour vendéggel. A közkedvelt nagy operát pénteken vendéggel eleveníti fel a színtársulat. Azucima szerepét ezúttal Tibor Lófi jó hírű alténkesnő éneklé, aki szerződéses célból mutatkozik be az aradi közönségnek.

* A Modern Kabaré mai intim műsorán ugyanazok a hatásos és érdekes számok kerünek ismétlésre, amelyek nagy és őszinte sikert arattak a husvét hétfői bemutaton. Az új intim műsornak minden száma kiválóan érdekes és élvezetes szórakozást nyújtó. Pompás dalokkal lépnek fel Németh Margit, Kaposy Gizli, Tolnay Dea, Pawlovna, a férfiak közül új magánzókkal szerepelnek Beregi László, Felhő Ervin, Bíró Géza. A változatos műsort kiegészítik Angelotti akrobata duó bravúros mutatványai, Fila és Lili tánc attrakciói. A műsor fénypontja Tábor Emil zajos, hatásos új bohózájának, a Dispensációnak előadása, amely humoros helyzetekben, kacagató szituációban töltesz az összes eddig színterelt bohózatok hatásán. Az egy óráig tartó bohózat főszerepelt a társulat legjobb tagjai játszik, kitűnő összjátékban.

* Megnyílt a szépművészeti szalon új helyiségében, az Ortvay-palotában. Szencziócs képek, azobrok, műtárgyak állandó kiállítása, vétele, eladása és bázományi árusítása.

* Nagy Géza fényképész (Arad, Bul. Maria Regina (Andrássy-tér) 22., megyeházzal szemben) műtermében művészeti portré képek, speciális gyermekfelvételek, valamint fényképnagyítások és Aquarelek naponta finom izléses kivitelben készülnek.

Néhány nappal ezelőtt megírtuk hogy Magyarországgal megindult a rendszeres levélforgalom, de csak levelezőlapokkal és közönséges levelekkel. Most arról értesítünk, hogy április-elejétől kezdve Magyarországgal és minden külföldi állammal az ajánlott levélforgalom is megindul. A bucuresti központi postaigazgatóság erre vonatkozó rendelete szerint bármely külföldi államba feladott egyszerű levélre husz grammig két leu, s minden további husz gramm után még egy leu és 20 bani bélyegilletéket kell lerónni. A levelezőlap ára, valamint az ajánlásdíja két-két leu.

Ellopták Erzsébet magyar királyné mükincseit.

(Egy minisztériumi tisztviselő büne.)

Budapest. A múlt hó 9-én déltájban Horthy Miklós magyar kormányzó leánya végigjárta a budai királyi palota egyes lakrészeit és felkereste néhai Erzsébet magyar királyné lakosztályát is, amelyet a királyné annakidején saját izlése szerint rendeztetett be. Horthy leánya a séta alkalmával csodálkozva vette észre, hogy Erzsébet királyné egyik szobájából eltűnt a helyéről két hatalmas antik kínai váza, amelyeknek nemes szépsége, gazdag égetett zománccfestése már több ízben felkeltette figyelmét. Azonnal közölte észrevételét Horthy Miklóssal, aki a két váza sorsáról felvilágosítást kért a várpalotai hivataltól. Azonban senki sem tudta, hogy mi történt a két megbecsülhetetlen értékű mükincsel. Horthy rendelkezése a várpalotai hivatal tisztviselői a leltár alapján azonnal hozzáláttak annak megállapításához, hogy a két vázával együtt nem tűntek-e el más berendezési tárgyak is. Kiderült, hogy nemcsak a két kínai váza tűnt el helyéről, hanem nyoma vesztett két hasonlóan nagyértékű ősrégi japán vázának, két bordószínű, gazdagon aranyozott Biedermayer-vázának, két francia konzol-órának, három pompás festménynek, egy kis diszasztalkának, néhány himzett és festett disz párnának, azonkívül több apróbb, de nagyértékű műtárgynak.

Mikor az eltűnt műtárgyak teljes jegyzéke elkészült, Horthy azonnal érintkezésbe lépett a rendőrséggel és a legerélyesebb nyomozást rendelte el azzal a nyomatókos kívánsággal, hogy az eltűnt kincseknek a tettesekkel együtt lehetőleg huszonnégy órán belül kézre kell kerülniök. Néhány perc alatt mozgósították az egész detektívtestületet. A nyomozást vezető Angyal László detektív-felügyelőnek sikerült megszereznie a királyi várból az eltűnt vázák fényképét. Ezeket a rendőrség több száz példányban sokszorosította és a detektívek a fényképek segítségével elindultak kutató utjukra. Másnap reggel 9 órakor az egyik detektív a Korona-utca 1. szám alatt levő Sándor-féle műkereskedés raktárában megtalálta az egyik eltűnt kínai vázát. A kereskedő elmondotta, hogy egy fiatalembertől vásárolta a kínai vázát párjával együtt és pontos szemlélyleirást adott róla. Közölte a detektívekkel azt is, hogy a megkerült kínai váza párját már eladta. A detektívek ezután megtalálták ezt a vázát is egy budapesti gyáros lakásán, aki azt már harmadik kézből vásárolta. Ugyancsak a Korona-utcai műkereskedésben akadtak nyomára az egyik francia konzol-órának, amelyet a

műkereskedő tizezer koronáért vásárolt meg ugyanattól a fiatalembertől és azt 15 ezer koronáért értékesítette. Az első nyomok felfedezése után a detektívek végigjárták az összes régiségüzleteket és műkereskedéseket és déli 12 órakor már Czibor detektív-főnök szobájában állott a hat gyönyörű váza, a két konzol-óra és az eltűnt várbeli mükincsek legnagyobb része.

Az a detektívcsoporthoz, amely a vár épületébe vezette a nyomozást, megállapította, hogy a tettes minden valószínűség szerint Fazekas Lajos, akit másfél évvel ezelőtt a népjóléti miniszteriumban alkalmaztak. A miniszterium hivatali helyiségei a vár épületében vannak és így Fazekas könnyen

találhatott rá módot, hogy észrevétlenül bejusson néhai Erzsébet királyné lakosztályába. A gyantában vett Fazekast bekisérték a főkapitányságra, ahol rövid vallatás után beismerte, hogy ő követte el a várbeli lopásokat, amelyeket körülbelül egy év óta folytat. Elmondotta, hogy a palota csendjét felhasználva a délutáni órákban besurrant az elhagyatott lakosztályba, egy-egy előre kiszemelt tárgyat vitt onnan hivatali szobájába, ahol a lopott kincset becsomagolta, azután nyugodtan levitte a palota udvarára, ahol már bérkocsi várta. Kiderült, hogy Fazekas a sok milliót érő mükincsekért összesen 150—160.000 koronát kapott. A vázákat, órákat, szőnyegeket, festményeket és párnákat visszazsárolták a várba néhai Erzsébet királyné lakosztályába. A telvaj miniszteri tisztviselőt átszállították az ügyészségre.

Eihelyezték az aradi vasutigazgatókat.

(Az aradi üzletvezetőség felosztása — befejezett tény.)

Az aradi kerületi vasutigazgatósághoz ugyanis távirat érkezett a CFR. brasovi (brassói) utigazgatósághoz ugyanis távirat érkezett a CFR. brasovi (brassói) vasutigazgatóságától, amely Francu aradi vasutigazgatót és Mihailovicu aligazgatót kinevezett új állomáshelyeiknek azonnali átvételére szólítja fel. A felszólítás szerint Francunak a brasovi (brassói) vasutigazgatóság vezetését kell átvennie, míg Mihailovicu a crajoval üzletvezetőség élére helyeznék aligazgatói minőségben. Francu igazgató már a mai nap folyamán elutazott Brasovba (Brassóba) s az ottani kerületi igazgatóság névleges vezetését már a napokban át fogja venni, de továbbra is Aradon fog tartózkodni addig, amíg az aradi vasutigazgatóság ügye végleg nincs tisztázva. Mihailovicunak a szolgálatot május végére fogják felmondani. A romániai vasutigazgatóságok összpontosítását illetőleg különböző kombinációk merültek fel. Általában hat illetve négy üzletvezetőség meghagyásáról beszélnek. Minél kevesebb lesz a kerületi vasutigazgatóságok száma, természetesen annál nagyobb hatáskörrel fognak rendelkezni. Az aradi kerületi vasutigazgatóság végleges sorsáról a többi erdélyi üzletvezetőségekkel együtt április közepe felé fognak véglegesen dönteni. Ez idő szerint az aradi üzletvezetőség a brasovi (brassói) vasutigazgatóságnak egy hivatalos kiegészítő része és amíg a likvidálás és a kerületi vasutigazgatóságnak tényleges egybeolvasztása nem fog megtörténni, minden bizonytalanság az is marad. A likvidálási munkálatok illetékes vasúti ténylegzők véleménye alapján két-három hónapig fognak elhúzódni, ez alatt az idő alatt a „D” számú osztály

minden valószínűség szerint Aradon fog maradni. A számú osztály ittmaradását az teszi szükségessé, hogy az üzletvezetőségek új állomáshelyein csak szücseszíve tudnak lakásokat és hivatalos helyiségeket biztosítani a tisztviselők, illetve a hivatalok céljaira. Az eszküt nem tett alkalmazottakat csupán napidíjasoknak fogják beosztani az új állomáshelyekre s bár az üzletvezetőségek tisztviselő állományát a CFR. vezérigazgatósága en-bloc kívánja áthelyezni az új kerületi vasutigazgatóságokhoz, valószínű, hogy az üzletvezetőségek alkalmazottainak egy részét más irányhoz fogják beosztani. Az aradi üzletvezetőség alkalmazottait, amennyiben a timisoarai (temesvári) kerületi vasutigazgatóság működése szünetelni fog, Lugojsra (Lugosra) fogják áthelyezni.

Sikkasztott egy magyar író.

Budapest: Az itteni rendőrségen néhány nappal ezelőtt feljelentést tett budai Goldberger Andor és foronyi Fellner Kálmán magyar író és hírlapíró ellen, aki a feljelentés szerint a kommunén idején arra vállalkozott, hogy a két családnak mintegy három millió korona értékű ékszergyűjteményét és budai Goldberger Andor fél millió korona értékű helyeggyűjteményét Svájcban biztonságban helyezze. A kommunén bukása után Schmidt kétszáz ezer koronát adott vissza budai Goldbergernek azzal, hogy ezt az összeget az eladott ékszerek egy részéért kapta. Végül több hónapi halogatás után Schmidt Henrik bevallotta, hogy az ékszereket elsikkasztotta.

Az új árvizsgáló bizottság.

Irtunk arról, hogy dr. Robu János főpolgármester elhatározta az árvizsgáló bizottság átszervezését. Az átszervezés úgy történik, hogy a bizottságban nemcsak termelők, hanem fogyasztók is szerepeljenek. Ma már a főpolgármester kezében van a közhivatalok által kiegészített árvizsgáló-bizottság névsora, amely szerint a pénzügyigazgatóság a posta és távirat felügyelőség, a jószágigazgatóság, a törvényszék és a CFR. küld tagokat az árvizsgáló bizottságba. A napokban a város új próbavágást rendelt el, amelynek eredményét a fogyasztókkal kiegészített árvizsgáló-bizottság bírálja felül. A próbavágás után a bizottság összeül és a termelők és fogyasztók érdekeit figyelembe véve megállapítja a hus- és vendéglői árakat.

Tizenkét éves gyilkos.

Az ópálosi csendőrség ma telefonon jelentette az aradi királyi ügyészségnek, hogy tizenkét esztendő gyermek késsel agyonszurta Paskin Flavie 17 esztendő fiút. A gyermek nagyon jó barátságban volt a nálánál ugyan jóval idősebb Paskinnal. A korán érett fiú csupa nálánál idősebb barátai voltak. Vasárnap délután a korcsma ajtajában álldogáltak a gyermekek. Benn az öregek huzatták a cigánnyal és mulattak. Később a hangulat fokozódott és a legények táncra perdültek a leányokkal. A tizenkét esztendő Raskin Flavie is odaállt a táncolók soraiba. A tizenkét esztendő fiú darabig nézte a táncot, azután mikor barátja azzal a leánnyal táncolt, aki neki különösképen tetszett, odament és el akarta venni a leányt. A fiú elkergette és a leány is azt kiáltotta oda, hogy „gyerek menj innen.” A kis lovag annyira szívére vette a dolgot, hogy későn este megszökött otthonról és odalopozott a leány ablaka alá. Akkor mászott épen keresztül a kerítésen Paskin Flavie. A gyerek dühbe jött, utána szaladt a fiúnak és hátulról késével halálosan megsebesítette. A gyilkosság után nyugodtan hazament és reggelig aludt. Mikor a csendőrök érte mentek, nem tagadott, hanem felémelt icjjelel mondta:

— Agyonszurtam, mert elszertette az én szeretőmet. Paskin Flavie holttestének felboncolását elrendelte az aradi királyi ügyészség. Dr. Bradeán Athanáz vármegyei tisztii főorvos és Sommer Nándor vizsgálóbíró kiutaztak a helyszínére, hogy a nyomozást lefolytassák.

HIREK.

A montenegrói trón. Róma. A montenegrói hivatalos lap közli Danilo proklamációját, amelyben a trónról lemond és tudtul adja, hogy Mihály herceg javára mondott le és a régensséget Milena özvegy királynőnek adta át.

Apáthy István súlyos beteg. Bécs. Dr. Apáthy István egyetemi tanár, aki Budapestre való látogatása óta nem fejtett ki akív politikai szereplést és már hosszabb idő óta Olaszországban tartózkodik, súlyosan megbetegedett. Apáthy tanár Bolognában, ahol tudományos buvárlatait folytatta, komoly természetű tüdőbajban betegedett meg.

Szaporítják a népiskolákat. A közoktatásügyi kormány az utóbbi időben mindent elkövet, hogy az iskolákat szaporítsa és elérje azt, hogy minden faluban legyen tanító. Az aradi kerületi tanfelügyelőség is azon fáradozik, hogy a felsőbb rendeltetnek eleget tegyen és a szomszédos kis falvakban iskolákat állítson fel. Természetesen ez nagy anyagi áldozatokkal jár, mert a legtöbb helyen házat is kell vásárolni az oktatás céljaira. Így legutóbb Siklóson báró Solymossynak egyik épületét vette meg az aradi királyi tanfelügyelőség az ott felállítandó népiskola céljaira.

Oszták—cseh gazdasági tárgyalások. Prága. Az oszták—cseh gazdasági tárgyalások első részét tegnap Bécsben befejezték.

Nikolajevics nagyherceg — él. Páris. Nikolajevics Miklós orosz nagyherceg halálhírének megcáfolják. Az orosz nagyherceg a francia Rivierán üdül.

A pályaudvari étterem új kezében. Megírtuk, hogy az aradi pályaudvari éttermet a bucarestii CFR. vezérigazgatóság rendelkezésére ille Mohár regatbéli rokkant tiszt kapta meg. Ille Mohár már napok óta Aradon tartózkodik s most, miután a leltár átvételénél támadt anyagi differenciák elsimultak közle és az étterem eddigi bérletje Sárközy Ferenc között és a tényleges átvétel már megtörtént, a holnapi naptól kezdve az éttermet Ille Mohár fogja tovább vezetni. Az étterem új bérletje elmondotta, hogy a pályaudvari étterem egész személyzetét meg fogja szolgálatában tartani és a konyhát, ellentétben eddigi tervével, továbbra is kizárólag az eddigi főzési szokások mellett vezeti.

Birkózóverseny. Husvét vasárnapján este zajlott le a Központi szálló télikertjében az aradi Toldi-klub rendezésében a nagy birkózóverseny. A verseny a következő eredménnyel végződött: nehézsúlyban első Kriszán (Törökves), második Petruscu (Kinizsi), harmadik Pless (Toldi); könnyűsúlyban első Stern Pál (Toldi), második Tusz György (Toldi), harmadik Popovics (Kinizsi); közép A) súlyban első Maigart (Toldi), második Vida (Kinizsi), harmadik Gelb József (Toldi); közép B) súlyban első Bosnyák (Toldi); második Baumann (Toldi), harmadik Takács (Kinizsi).

Olcsó ruhák a vasutasoknak. A napokban megemlékeztünk arról, hogy a CFR. vezérigazgatósága rendelkezést küldött a CFR. összes alkalmazottaknak március 1-1 hatálytalanságát előnyös feltételek mellett különböző közszükséglet-cikkeket fognak kiosztani. A rendelkezés, amely ma érkezett meg az aradi kerületi vasutigazgatósághoz, említést tesz arról, hogy a CFR. tisztviselőknél utólag törleszhető részletfizetés mellett jelentékeny mennyiségben ruhát, cipőt és kézműárt utalnak ki. A vásárlások egy alkalmazott részéről évente legfeljebb három esetben eszközölhetők. A CFR. ideiglenes al-

kalmazottai csupán két kezessé, illetve a szolgálati főnök jelenlétében végezhetik bevásárlásaikat.

Katonai felmentések. A napokban a katonai ügyosztály rendelkezését közöltük, amely szerint április hó 9-én kell a várban beadni a felmentés és tanulmányi okból való szolgálat-halasztási kérelmeket. Értesülésünk szerint ezt a dátumot április 16-ra halasztották el. Azok pedig, akik az egyévi önkéntességi jogot elnyerni óhajtják, kérvényeiket ne küldjék a miniszteriumhoz, hanem április 16-án vagy május 5-én személyesen a várban adják át a hadkiegészítő parancsnokságnak.

Eljegyzések. Richter Károly husvét első napján jegyezte el Rabitz József. (Minden külön értesítés helyett.) — Auerbach Margitát Arad eljegyezte Funk Miksa borosjenői kereskedő. (Minden külön értesítés helyett.)

Felhívás. Az állampénztár nyomtatékosan felhívja mindama gyógyszer-tárakat, kereskedőket, iparosokat, szőlő- és fogyasztási üzlettulajdonosokat, akik a luxus, illetve fogyasztási segély-bélyegeket hitelezett blokk, illetve számlakönyv ellenében készpénzben szedik be és röjják le, hogy a rendelkezésükre előírt felhívás-leszámolást és befizelést haladéktalanul teljesítsék. A leszámolás módjára felvilágosítást Schweigert Péter pénzügyi tanácsos ad (pénzügyi palota földszint, 18. sz. szoba.) Ugyanezen eljárás kötelező a látványosságok (színház, mozi, kabaré, stb.) helyiségek tulajdonosaira is.

Halálozás. Singer Izrael földművelő folyó hó 27-én hajnali három órakor 87 éves korában elhunyt. E hó 28-án délután 3 órakor temették el nagy részvét mellett a Str. Marasesti (Kossuth-utca) 1. számú házból. Az elhunytban dr. Singer József ügyvéd és dr. Singer Jenő orvos nagyatyjukat gyászolják.

Helyiséget cserél a „Salon Artistique.” A Salon Artistique, amely eddig a Bul. Regina Maria (Andrássy-lér) 21. sz. I. emeletén volt elhelyezve, legközelebb helyiséget cserél. A Salon lekötözik a Bul. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. sz. alá, néhai Fischer Elíz lakásának utcai részébe, amelyet üzlethelyiséggé alakítottak át. Az alakítási munkálatok a napokban megkezdődnek és néhány hét alatt befejeződnek. Az átköltözés kapcsán a Salon Artistique külön bizományt osztályt létesít antik és modern festmények, porcelánok, szőnyegek és mindennemű műtárgyak részére. Akinek eladó műtárgyai vannak, sürgősen jelentse be, hogy tárgyai a Salon átköltözése után az új helyiségben szerepelhessenek. Bejelentéseket elfogad és tárgyakat átvesz a Salon Artistique vezetősége naponta d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig.

Bélyegző is kell. A CFR. vasutigazgatóságához benyújtott kérvényeket külső ügyiratokat az előírás szerint mindeztől nem volt szükséges hivatalos bélyegzővel is ellátni. Az aradi vasutigazgatóság ma rendelkezést kapott, amely szerint a mai naptól kezdve a CFR.-hez intézendő mindennemű ügyiratot és kérvényt szabályszerűen felül kell bélyegzőzni. A bélyegzővel el nem látott kérvényeket ezentúl nem veszi elintézés alá a CFR.

A kufbatutt asszony. Aradszentmártonból jelentették az aradi királyi ügyosztágnak, hogy Minis Mártonné ot-tani lakost házában kutyájában holtan találták. Minisné már néhány nappal előbb eltűnt otthonról, de családja semmi rosszra nem gondolt és azt hitte, hogy a városban lakó rokonait ment meglátogatni. Tegnap a cselédség vizet húzott a kut-

ból, amikor valami nehéz tárgy beleakadt a vödörbe. Nagy erőfeszítéssel felhúzták a vedret és akkor látták, hogy egy oszlásnak indult női holttest került felszínre. Csakhamar megismerték Minis Mártonnét. Az aradi ügyosztág indítványára Somner Nándor vizsgálóbíró elrendelte a holttest felboncolását, egyben megindította a nyomozást abban az irányban, hogy nem történt-e gyilkosság.

Vizsgálat a budapesti bankok ellen. Budapest. A Pénzügyi Központ meg fogja vizsgálni a magyar főváros pénzügyintézetének ügyleteit. Amennyiben beigazolást nyer az, hogy a bankok letétben levő értékpapírjaikat a kontrominnek kölcsön adták, megindítják ellenük az eljárást.

Az aradi földigényjogosultak. Az agrárreform törvény alapján a helyi agrárbizottság által megállapított földigényjogosultak névjegyzékét dr. Robu János főpolgármester a városháza első emeletén levő polgármesteri hivatalban harminc napi közszemlére tette ki. Az érdeklődők megtekinthetik a névjegyzéket és az esetleges felebbeséseket a főpolgármesterhez vagy a megyei agrárbizottsághoz adhatják be.

Megkezdtek a kártyák felülbélyegzését. Az aradi pénzügyigazgatósághoz eddig 1500 csomag kártyát szállítottak be belbélyegzetés miatt. A kártyákat a holnapi nap folyamán elszállítják Timisarára (Temesvárra.) A holnapi nap folyamán a vidéki adóhivatalok fogják az ott beszédelt kártyákat beszállítani. A később hozott kártyákat nem belbélyegzették az aradi pénzügyigazgatóság.

Husvétii focimérkőzések. Husvét mindkét napján a TAC-vendégcsapat Aradon az AAC. Török Gábor-utcai sporttelepén. Vasárnap az AAC-al, hétfőn az AMTE-val mérle össze erőt a vendégcsapat nagyszámú közönség jelenlétében. Az AAC—TAC. mérkőzés mindvégig szép lefolyású volt. Az első félidő egyenlő erők küzdelmét mutatta. A második félidőben egy AAC. ellen megítélt büntetőrúgást Somló véd, de a kicsapott labdát Üszterling közvetlen közelről helyezi az AAC. hálójába, majd a kiszökő Holc megszerzi a TAC. második gólját is. Végeredmény 2:0 (0:0) a TAC. javára. A TAC—AMTE. mérkőzés az előbbinél sokkal izgalmasabb volt. Az első félidőben a veszélyesen támadó TAC. Krausz és Holc által már 2:0-ra vezet, míg az AMTE. csatársora csak a félidő végén kerül frontba és Veszprémi szépen helyezte a lövése az utolsó percben a TAC. hálójába kerül. Ujrakezdés után az AMTE. Szilágyi hibájából Auer lövésevel már a 3-ik percben kiegyenlített, de rövid idő múlva a TAC. ismét megszerzi a vezetést (3:2). Változatos játék után az AMTE. egy tizenegyesét ér el és Auer helyezi Schusztar hálójába az AMTE. második kiegyenlítő gólját, majd Pálnécs váratlan lövése az AMTE. győztes gólját eredményezi, melyet a TAC. dacára csatársora szép összjátékának, nem bír kiegyenlíteni s így a mérkőzést 4:3 arányban a mindvégig lelkesen játszó munkáscsapat nyerte meg. A mérkőzéseket mindkét napon Markovits nagy körültekintéssel vezette. Egyetértés—Hungária 2:1 (1:1) Biró Mittermayer Ödön (AAC.) AMTE. II.—Hungária 3:1 (1:0) Biró Piros Gyula (AAC.) Timisoarán ATE—Kinizsi revanche-mérkőzés volt, melyet a számos tartalékkal szereplő ATE. 3:0 arányban elvesztett.

Bucurestiben kell kérni a vasúti szabadjegyet.

Az állandó vasúti szabadjegyek kiadását mindeztől kezdve a kerületi vasutigazgatóságtól kellett kérvényezni, amely azokat csupán láttaozás és érvényesítés végett terjesztette fel a CFR. bucarestii vezérigazgatóságához. Az aradi vasutigazgatósághoz ma rendelkezést érkezett a bucarestii központtól, amely a vasúti szabadjegyek kiállítására vonatkozólag új eljárást ír elő. A rendelkezés kimondja ugyan is, hogy az állandó vasúti szabadjegyek kiállítását ezentúl nem a kerületi vasutigazgatóságtól kell kérvényezni s így azok a nem közalkalmazottaknak, akik ezideig hivatalból kapták meg vasúti szabadjegyüket, szabadjegyet ezentúl a közlekedésügyi miniszterium állítja ki. Ezeket a szabadjegyeket éppen úgy, mint a köztisztviselők szabadjegyeit, négy hónapoként a városi prefekturák által kell láttaoztatni, illetve érvényesíteni.

Közgazdaság.

A textil-gyár

közgyűlése.

Tegnap tartotta az Aradi Textilgyár részvénytársaság ez évi rendes közgyűlését. Ring Géza elnöki megnyitóját követően az igazgatóság, majd a felügyelő bizottság jelentése. A jelentések szerint az 1919—29. üzleti év tisztta nyeresége 316.343.65 lei volt. A közgyűlés elhatározta, hogy részvényenként 20 lei osztalékot fizet. Ezután a két új igazgatósági tag megválasztása következett. Az igazgatóságba Soepkéz Richárd és Balbu József, a Banca Marmaroschi bucarestii igazgatóit választották. A felügyelő bizottságba az elhunyt Rajcu Sebő helyett László Dezsőt, a Banca Marmarosch aradi igazgatóját, felügyelő bizottsági póttagnak pedig Issekutz Győzöt választották meg.

A Fonciere francia tőkével új biztosító intézetet alapít.

Budapest. Ribáry Mór, a Fonciere Biztosító Részvénytársaság vezérigazgatója, néhány héttel ezelőtt Párisba utazott, ahol az ottani bank- és biztosító körökkel nagy jelentőségű tárgyalásokat folytatott. Ezek a tárgyalások kedvező eredménnyel zárultak. A párisi megbeszélések alapján ugyan is egy nagy biztosító koncern alakul, amelynek a központja jelenleg Páris és egy francia, amerikai és egy dán biztosító társaság a tagja. A koncern működését az egész világra kiterjedően fogja kiterjeszteni. A Fonciere Biztosító Társaság egyik jelentős tagja lesz ennek a koncernnek.

A párisi tárgyalások eredményeképpen a koncern máris megkezdte a közép-európai megszervezést. Ebből a célből legközelebb egy új nagy biztosító részvénytársaságot alapít. Az új biztosító társaságnak körülbelül 70—80 millió korona alaptőkéje lesz. Az új biztosító intézet működési kö-

vét Magyarországon kívül az utód-államokra, a Balkánra és a közeli Keletre — Levante — terjeszti ki. — Az alakuló közgyűlés körülbelül két-három hónapon belül lesz. Addigra megszervezik a teljes tisztviselői kart és befejeződnek azok a tárgyalások, amelyek számottevő tényezők megnyerésére irányulnak. Az új intézet alelnöke Ribáry lesz, aki ebben az ügyben áprilisban újból kiutazik Párisba, hogy a végleges és részletes terveket megbeszélje. Az újonnan alakulandó biztosító intézet a biztosítási üzlet minden ágazatát öleli majd fel.

A germán bankjegyek bevonása. Bucuresti. A lapok jelentése szerint a Banca Generala által kibocsájtott ugynevezett germán-bankjegyek bevonása legkésőbb másfél hónap múlva megkezdődik. A száz, husz, öt és kétleves, továbbá az egyleves és 50 banis bankjegyeket fogják bevonni, amelyek körülbelül 700 millió lei értékben vannak forgalomban.

Valutapiac. Arad, március 29. Dollár 70, márka 1.22. Ugyanezek az árfolyamok Bucurestiben és Timisoarán (Temesváron is). — A husvétüi ünnepek alatt a magánforgalomban a következő valutarák alakultak ki: Angol font 1250, dollár 330, francia frank 2300, lengyel márka 46, márka 508, lira 1200, osztrák korona 52, rubel 145, leu 400, svájci frank 4800, szokol 418, dinár 840, bécsi kifizetés 46.

Budapest, március 29. Dollár 310—320, svájci frank 5200, korona-dinár 870, lengyel márka 43—45, ezüst korona 12. **Zürich,** március 29. Berlin 920, Newyork 580, Milano 2315, Prága 765 Budapest 210, Bucuresti 795, Varsó 77 és fél, Bécs 155, osztrák lebeljegyzett korona 105.

Erdély három bortermő zónára oszlik. Bucuresti. Az Argus jelenti, hogy egy bizottság Erdélynek három bortermő zónára való felosztásával foglalkozik. A három zóna a következő: Arad, Cluj (Kolozsvár), Alba-Julia (Gyulafehérvár). Egy-egy zónát négy kerületre osztanak. Minden kerület élén külön tisztviselő áll, aki a termelést és az eladást ellenőrizni fogja. Clujon (Kolozsvárt) szőlőtermelők részére kurzust is rendeznek. Az első kurzus május 1-én kezdődik. A kurzus résztvevői lakást és ellátást díjtalanul kapnak.

A vetések állása. Bucuresti. A statisztikai hivatal közlése szerint a mezők szépen teleltek és meglehetősen sok a vetés. Egy millió 800 ezer hektár van búzával bevetve, ebből 1,100,000 hektár a régi királyságban van. Ha ez a vetés jól fejlődik, szép aratásra van kilátás. A földnek elég nedvessége van úgy, hogy az őszi vetések valamennyire biz-

tosítottaknak látszanak a szárazság ellen.

A legnagyobb bánati pénzügyintézet közgyűlése. Timisoara (Temesvár). A Temesvári Bank és Kereskedelmi R. T. e hó 26-án tartotta 14 ik évi közgyűlését az intézet üléstermében. Gróf Ambrózy Gyula intézeti elnök megnyitotta a közgyűlést annak megállapításával, hogy 116 részvényes letett 38.886 részvényt. Szana Zsigmond vezérigazgató előterjesztette az évi jelentést, a zárszámadásokat és a nyereségfelosztási indítványt. Az indítvány elfogadása alapján a közgyűlés kimondotta, hogy az 1920. üzleti évi szelvényt 12 százalékkal, részvényenként 30 leivel váltja be az intézet pénztára, a tartalékalapot 516.250 leiel dotálta és ezzel ez 23 millió leire emelkedik. Az alapszabályszerű tantiemek levonása után fennmaradó 251.236 leit új számlára viszik át. Ezután választások következtek. Az igazgatóság új tagjai lettek: Blanck Arisztid, dr. Dragonescu Titus, Mocioni Antal, Seulescu Misu és Soepkéz Richard.

Mozl.

A mozgóképszínházak műsora Március 30-án az Apollóban: Koldus és királyfi. Ókori angol legenda. — Az Urániában: A megálmódott asszony. Fantasztikus történet.

Koldus és királyfi — az Apollóban. Évek óta nem láttunk oly mozgalmas és szingazdag filmet mint amilyen a Koldus és királyfi. Mark Twainnek ez a pompás regénye, melyet az Apolló színház tegnap mutatott be a közönség nagy érdeklődése mellett. Egy ókori angol legenda kelt életre regényes filmben. Mark Twain a nagy elbeszélő toltának feldolgozásában. Ki ne ismerné Bob urfi történetét a színpadról? A bájos operett annak idején zajos sikert aratott a világon minden jelentős színpadán. A filmtechnika lehetőségeit természetesen sokkal eredetibb feldolgozásban hozza elének a megkapóan bájos legendát, melynek homlokterében Anglia trónörököse és egy kis csavargó: Bob állnak. A sors úgy rendel, hogy a királyfi és a kis csavargó összetalálkoznak. A kis királyfi lelkében fölébred a vágy, hogy oly szabadon járhasson-kelhessen az emberek között, mint Bob, az ágrólszakadt kis csavargó. Pompás tervet sző a két gyermek. Kölcsönösen kicserélik egymás ruháit s Bob elfoglalja a királyfi helyét a kastélyban, a királyfi pedig rongyos ruhájában neki indul céltalanul bolyongani. Ebből természetesen a legfurcsább helyzetek kerülnek ki amelyek bővelkednek a derűfakasztó "humoros jelenetekben. A végén természetesen kiderül a két gyermek csínyje s álmuk beteljesülésével boldogan válnak el egymástól. A film tömegjelenetei különösen mély hatást gyakorolnak a nézőre. Az ókori angol legenda tiszta korhű festésben kerül elének. A két gyermek szerepében Lubinszky Tibor, a bájos és istenadta tehetségű gyermekszínész brillírozik. Az óriási érdeklődésre való tekintettel az

előadások 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

A megálmódott asszony címen az Uránia színház rendkívül érdekes és művészi kiállítású filmet mutat be még szerdán. A dráma cselekménye izgatónan fantasztikus történet, amely egy három-ezeréves mumia felébredése körül szövődik érdekfeszítően.

A szerkesztésért
KÁROLY JÓZSEF
felel.

NYILTÉR.

az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Érv. Dr. Singer Simonné szül. Singer Berta és Eliás Izidor szül. Singer Janka, mint gyermekei, valamint az alulírottak nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy a legszívesebben apa, legjobb nagypapa, dédapja és rokon

Singer Izrael
földbírtokos

f. hó 27-én hajnali 3 órakor, életének 87-ik évében jobblétre szenderült.

A drága halott hűt. tetemét f. hó 28-ik napján d. u. 3 órakor Str. Marasesti (Kossuth-utca) 1. számú gyászházból temették el.

— **Áldás és béke poraira!**

Arad, 1921. március 28-án.

Dr. Singer József, Beer Emil és neje szül. Singer Sarolta, Dr. Singer Jenő, Singer Vilma, Reiner Adolf és neje szül. Eliás Lenke, Singer Gábor, Singer László unokái, Eliás Izidor veje, érv. Dr. Singer Jánosné menyje, Singer Mór, Singer Jakab és neje, érv. Willingerné Singer Dóra, Goldstein Salamon, testvérei, sógora és sógora érv. Hercegné Józsefné szül. Aszód Vera nevelt leánya, Weinberg Editke, Reiner Sándor, Reiner Annuska dédunokái. 1234

ÉRTESÍTÉS!

Ugy a n. é közönség, min ism róseim szives tudomására adom, hogy **Strada Marasesti (Kossuth-utca) 3. számú házban**

hentes üzletet

nyitottam, ahol elsőrendű sertés és malac husok, haziasan készült hurka és kolbászfélék kaphatók pontos kiszolgálás mellett. Szives pártfogást kér: **G. Lohoczky.**

Építetők figyelmébe!

A n. é közönség tudomására adom, hogy lakásomat **str. Alba Julia Zsófia-u. 9. sz. alál helyestem át. Elvállalok tervrajz és költségvetés készítését modern épületek ujjáépítését, épületek javítását és jekarban tartását, mely kutak építését, továbbá tervrajzok aláírását a legjutányosabb ártért. Szives pártfogást kér: 10742 **Pardy I. és Társa.****

Cseplőgép és automobill javításokat

Locomobilokat nyomtatásra előkészítek. Elvállalok vasárnapokat, vaskerítések, épületek vasalását a legjutányosabb árák mellett. **Allandóan raktáron vannak mindennemű takaréktűzhelyek.** Eladó egy malomba vagy nagy gazdaságba használható buza rosta (Dréher). Eladó egy garnitúra benzín motorcseplő és egy 8 HP. Claiton Schutleworth gőzcseplőgép.

Eberhardt Lajos
Épület- mű- és géplakatos mester
Pankotán. 1325

Douján Lajos kárpitos és diszítő Arad

Strada General Berthelot 3. (Atzél Péter-utca, a színház főbejártaival szemben, az udvarban.) Szolid munka. Pontos kiszolgálás. 1188

Gyökérszörpök, meszelők a kefére

nagybani raktára. Legelősebb beszerzési forrás. Viszonylag eladónak rendkívül jutányos árák. 1086

VAKOK BOLTJA

Arad, Bulv. Reg. Maria (Andrássy-tér) 3. (Bejárta a Tabajdy Károly-utcaiban.)

Csodás hatású arcszépítő és finomító a Földes-féle

MARGIT-CREME

Zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépít. Szeplők, májfoltok, bőrtakák, ráncok, redők, minden bőrbaj párnapi használat után megszűnnek. Az arc rozosás tide hamvas lesz. 10841

Dr. Földes és Hehs Aradon.

Kereskedők figyelmébe

Nagy harisnya raktár valamint nagy rövidáru raktár 466 szolid kiszolgálás mellett.

Alexandru Krammer
Str. Metianu (Forray-u.) 3.

URISZABÓ ÜZLETEMBE

valódi angol tavaszi szövetek érkeztek nagy választékban. Izléses öltönyök már tük után 875 Leitől fejjebb, legújnabb minőségig készülnek. 1063

FRIEDMANN ALAJOS
uri szabó. Huzaydi-utca 4.

Petrozsény

főutcájának legszebb helyén

saját szép üzlethelyiséggel rendelkezem, keresek bizományi lerakatot vagy fiókot-divat-, bőr-, textil-, rövidáru-, cipő-, vagy hasonló szemkából. Kellő garanciával rendelkezem. Szives megkereséseket.

Löwy Sándorhoz, Petrozsény
között állandó gyűjtő, egyéb helyekre megállapodás szerint. 117

Arad — Timisoara és Arad — Oradea - Mare

között állandó gyűjtő, egyéb helyekre megállapodás szerint. 1070

teherautó-forgalmat

rendeztem be. Pontos kiszolgálás. Olcsó árak. Teljes felelőség. Bekapcsolt telefona 250

Elias Lipót fia
szállító, Strada Eminescu Deák F.-u. 8.

Keresünk azonnali belépésre soborsini iparvasutunkhoz gyakorlott **vizsgázott mozdonyvezetőt.**

Ajánlatok bizonyítvány másolatokkal: **Seidner Bernat és Fia**

fatermelőkhöz 1819
ARAD, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 32.
Intézendők.

Luxuscipők

férfiak és nők számára nagy választékban kicsinyben és nagyban

Gerő Adolf Fia cégnél,
Budapest, IV. Kossuth L.-u. 4
Luxusipőgyár: I., Berceányi-u. 10.
Sürgönyeim: G A F. BUDAPEST.

Apró hirdetések

Levelezés.

"MAGAS BARNA." Cím: Szabó György, Bul. Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 1. szám. 1312

Alkalmazás.

ÉJJELE ŐR felvétetik. Cím a kiadóban. 1332

GYERMEKTELEN közepkorú házaspárnak takarításért ingyen lakást, fűtést, világítást adunk. Jelentkezni Strada Vasile Stroiescu (Teleki-utca) 1. sz. alatt délután 3-5 között. 1328

EGY póttiszolga 25-30 évnél nem idősebb felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 1323

MEGBIZHATÓ HÁZVEZETŐNÖT, ki a főzést vállalja, magányos, közepkorú ur vidékre keres. Ajánlatokat „Közepkorú” feligére a kiadóba kér. 1324

Vétel és eladás.

OT-HAT ÉVES gyermeknek való tavaszi kabát 32-es félcípő, szalma kapta. Iókarban levő gyermekjátékok (kugli építő-kocok stb.) eladók. Str. Constantinului (Batthyány-utca) 23. I. jobb. 2001

UJ FEKETE SALON ÖLTÖNY, közep-termetre eladó. Cím a kiadóban. 2105

KÁTRÁNYPAPIR mázolásához, kőszénkátrányra előjegyzést elfogad fedéllemezt, rézkénpor és kénport naftol (carbol) port ajánl Dobiaschi Dörner vegyi termék gyár Arad. 1327

ELADÓ 3 hold szőlő és 14 hektó paulisi bor. Piata Catedraliei (Tökölly-tér) 4. I. emelet ajtó 11. 1326

VENNÉK egy szeszion-takarót. Cím: Piata Lupoi (Szent Péter-tér) 5a. 1337

RÉGI elsőrendű gordonka eladó. Cím: Wallinger hirdetéskébe Lázár-utca 10743

"IDEAL" írógép alig használt eladó. Cím Wallinger hírd. kéjébe Lázár-ut 10743

CSÓNAKOT könnyűt és iókarban levőt a nyári szezonra bérelnek, esetleg megvennék. Értekezni lehet délutánonként az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

ANTIQUARIAT és modern porcellán, butort, szőnyeget festményeket, ékszert, ezüstpézes és elad Salon Artistique. Állandó kiállítás. Boulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 21. szám. 10621

NYERS BORKÖVET vesz from Arnold, Bercsényi Miklós-utca 39. 10651

BETEGTOLÓ-SZEK jó állapotban megvételre kerestetik. Iuliu Plesz női divat áruházában Strada Pirici (Vörösmarty-utca) 3. 1286

MAHAGONI EBEDLŐ BUTOR, gyermekocsi, Pathe-féle eredeti díktalon kancsuk lemezekkel eladó Strada Cosbuc (Wesselényi-utca) 48. 1296

KOVÁCSMŰHELY teljesen felszerelve ugyszintén egy szecskavágógép erőhajtásra, jutányosan eladó. Megtekinthető Boulevardul Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 21. szám alatti kiadóban. 1296

ELADÓ két üzemképes, benzinnemű motoros futószélőgép, azonkívül két faaprító motorkocsi. Értekezni lehet április 10-ig a C. F. R. vonalszerelőirodájánál. 1315

Ingatlan.

BELVÁROS gócpontjában emeletes és földszintes üzletház és több magán bérház elfoglalható lakással eladó Szűcs Vilmosnál. 1259

VILÁGOS mellett a Galsai hengergőzmozgató felerészre eladó. Id. Aster Róbert. 1333

ADOMENTES 3 szobás magánház kerttel, lakással eladó. Cím: Árok-u. 4. 1329

PIATA AVRAM IANCU (Szabadság-tér) közelében egy emeletes ház kedvező feltételek mellett eladó. Értekezni Kasza-utca 6-7. ajtó 2. 1331

Különféle.

UTLEVÉL, vagy igazolványra fényképek azonnal elkészülnek ugyszintén legmodernebb fényképek szolid árak mellett eszközöketnek Sándor fényképezésében Bul. Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 12. aranybevéltő mellett. 1330

HUSVÉT ELSŐ NAPJÁN este a Kabaréban, vagy Str. Romanului (Zrinyi-utca-ban) egy aranyozott zwicker veszett el. Kérem a megtalálót jutalom mellett azt visszaadni. Gál Ignác, Piata Catedraliei (Tökölly-tér) 5a) 1335

Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság.

Vagyon	MÉRLEG-SZÁMLA	Telér
Pénztárkészlet:		
készpénz	1053328 85	1250000
idegen pénznemek	656410 77	22183750
40% állami bon		
Pénzüntézetli követelések	11189787 62	
Tárcában levő váltók:	11433816 24	
leszámitolt váltók	16008138 84	
10.000 angol font n. é. kincstári váltó		
Saját értékpapírok:	3264915	287500
állampapírok	950000	71792371 36
affiliációk és érdekkörünkbe tartozó ipari és kereskedelmi vállalatok részvényei	214665 80	
záloglevelek, kölcsönkötvények és egyéb értékpapírok	23984115 61	
Törlesztéses jelzálogkötvények	658147 62	
Eklógék értékpapírokra		
Fedezett folyószámla adóssok	24837929 08	
Óvadékkönyvek és szavatosságok	421987 58	
Intézeti székházak	188700 4 36	
Leltár	53517043 19	
	12916539 41	
	205335	
	1	
	157418925 26	157418925 26

*Az igazgatóság javaslatának elfogadása esetén 23.000.000 leire emelkedik.

Kiadás

VESZTESEG- ÉS NYERERESEGE-SZÁMLA

Jövedelem

Fizetések utazási és üzleti költségek, nyomtatványok, irodabér, posta-telefon	1736023 52	Nyereségáthozat 1919. évről	120263 27
Tisztviselői nyugdíj és betegsegélyző díj	282042 27	Adómentes jövedelem	852838 76
Adók és illetékek	441038 90	Különféle kamatjövödelmek	1602891 42
Nyereség:		Jutalékok és egyéb jövedelmek	1442186 70
áthozat 1919. évről	120263 27	Nyereség értékpapírokon	240861 58
1920. évi tiszta nyereség	24334 750	Nyereség részesedéseken, fiókokon és váltóüzleteren	704913 71
	4962 60 46		
			4962860 46

1331

Timisoara, 1920. december 31.

Az Igazgatóság.

Temesvári Egyesült Olaj és szappanművek gyári lerakata. MOSÓ-, PIPERO és BOROTVA-SZAPPANOK gyári árakon kaphatók

Lorenz-cégnél

10737 Arad, Strada Motiani (Porray-utca.)

Rogatul Romania Judicatoria de ocol Arad.

1466. G. 4-1920.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Az aradi kir. bíróságnak a fenti számú végzése folytán az Aradi Általános Takarékpénztár R.-T. és Kohn József végrehajtatók javára 38157 lei tőke, ennek és pedig 17500 lei után 1919. március 15-től, 15000 lei után 1919. március 25-től, 2250 lei után 1919. augusztus 1-től és 3407 lei után 1919. március hó 19-től járó 6% kamata és 1579 lei 95 bani költés összegből a még fenn álló követelés kielégítésére letöltött és 18000 leire becsült ingók Aradon Strada Unirei (Fábrián Gábor-utca) 10. számú házban 1921. évi április hó 9. napján délután 3 órakor nyilvános árverésen a legtöbbet ígérvevőknek becsértéken átul is elfognak adni. Ezen árverés Remleim Károly és Társa javára 2030 lei tőke és jár. iránt is elrendeltetik.

Aradon, 1921. évi március hó 24-ik napján. 1322

Oláh Imre, bírósági kiküldött.

Bel- és külföldi különlegességek érkeztek.

George Wajdits

"János Szive" gyógyszeriára Boulevardul Regele Ferdinand 11. (József főherceg-ut.) 10831

Koch Mór

huscarnokában

naponta elsőrendű friss marha, borju és bárányhus kapható. 1186

Előzékeny, pontos kiszolgálás.

GROSZMANN NÁNDOR

mechanikai téglagyára

Az előtt Temsrekási Téglagyár Részv. Társ. Alapított 1894-ben.

Interurban telefon 9-76.

Központi iroda: Timisoara Boulevardul Regina Maria (Liget-ut.) 11.

Folyószámla a Banca Româneascănál.

Évi termelőképeség: 3.000.000 darab.

Főbb gyártmányok.

Hornvált tötöcsérép, Hód farku-csérép, Oromosérép, Falitégla, Kuttégla, Kementégla, Kővezőtégla, Kővezőtégla, Üregestégla, Gerendatégla, Üreges gerendatégla, Fedőcsérép, Faöntégla, Párkánytégla, Csatornacserék, Karmantyucserék, stb. stb. Továbbá közvetlen vert tötöcsérép és közvetlen vert építőtégla. 1086

Specialitás:

Hód farku Horonnyal

Elősmert minőségű borotváló szappanom

postai szétküldését megkezdtem ára bérmentve franco egy esomag 25 Lei. 1277

KOVÁTS EXPORT Timisoara, Str. Romulus 67.